

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Adam Lorenz

Název práce: Arabsko-izraelská mírová diplomacie Henryho Kissingera a její reflexe očima jeho kritiků

Oponoval: PhDr. Jan Hornát

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce se zaměřuje na roli tehdejšího ministra zahraničí Spojených států Henryho Kissingera v arabsko-izraelském konfliktu, a to konkrétně v období Jomkipurské války a následných mírových jednáních. Dle slov autora si práce „klade za cíl identifikovat zásadní rozdíly mezi událostmi arabsko-izraelské mírové diplomacie v daném období tak, jak jsou prezentovány v dílech Henryho Kissingera a porovnat je s memoáry vybraných politiků, diplomatů a reportérů, kteří byli jeho blízkovýchodnímu vyjednávání nejbližšími svědky“. Autor popisuje komplexní diplomatické procesy, které probíhaly v daném období a v jejichž středu se vždy snažil být Henry Kissinger. Zároveň autor zohledňuje, jakým způsobem se promítala nestabilita na americké politické scéně (zejména aféra „Watergate“) do průběhu mírových jednání. Práce naznačuje, že Kissingerovo působení v arabsko-izraelském konfliktu nelze vnímat mimo kontext studené války a bipolárního soupeření mezi Spojenými státy a Sovětským svazem. Stejně jako plán obnovení diplomatických styků s Čínskou lidovou republikou, tak i arabsko-izraelský konflikt vnímal Henry Kissinger jako jednu z možností (a nástrojů) jak postupnými kroky oslabit vliv a sílu Sovětského svazu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autor si pro svou velice obsáhlou bakalářskou práci vybral notoricky zpracovávané téma, které bylo již nesčetněkrát studováno, analyzováno a reinterpretováno. V takovém případě bývá velice složité najít nový metodologický přístup či informace, které by přispěly k rozšíření debaty o daném tématu. Autorovi se toto povedlo jen z části. Zvolený přístup, tj. porovnávání tvrzení v Kissingerových memoárech s výpověďmi v knihách jeho kritiků a ostatních diplomatů, je sice velice zajímavý, ale působí jen jako kompilace různých úhlů pohledu – tedy „tvrzení proti tvrzení“. V tomto smyslu se zákonitě není možné dopátrat k ničemu jinému, než k stanovení, že buď Kissinger, či nějaký z jeho „kritiků“ poskytuje ve své knize zavádějící či nepravdivé informace – zejména pak pokud práce čerpá z knih publicistického rázu. Hlavním zdrojem informací textu jsou memoáry Henryho Kissingera a navzdory názvu práce, jsou citovány publikace jen dvou autorů, kteří se mohou považovat za Kissingerovy kritiky – tedy Ismaila Fahmyho a Matti Golana.

V textu chybí práce s teoriemi či teoretickými koncepty, což je však dáno skutečností, že je práce koncipována spíše jako historický (téměř biografický) výčet Kissingerových diplomatických kroků v arabsko-izraelském konfliktu. Struktura práce je chronologická a každá kapitola je doplněna krátkou osobní reflexí autora.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po formální stránce je práce zpracovaná dobře. Jazyk je srozumitelný a poutavý. Autor má cennou schopnost formulovat své věty jasně a obratně. V textu je jen pár překlepů a minimum gramatických chyb. Citace a odkazy jsou po formální stránce zpracovány správně a jednotně.

Avšak mezi uvedenými zdroji autor uvádí publikaci (John B. Alterman and Eliahu Ben Elissar, eds., *Sadat and His Legacy: Egypt and the World 1977-97*), kterou nikde v textu necituje. Stejně platí o článku Elias Shoufani, „The Reaction in Israel to the Sadat Initiative“.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Autor si zvolil téma, která není příliš originální – tedy téma, které bylo již několikrát zpracováno z různých úhlů (v memoárech, biografiích, populárně naučných publikacích a akademických studiích – např. Robert Dallek, „Nixon and Kissinger: Partners in Power“; Yigal Kipnis, „1973: The Road to War“; Asaf Siniver, „Nixon, Kissinger, and U.S. Foreign Policy Making: The Machinery of Crisis“ aj.). Tudíž se autor sám postavil do pozice, kdy je velice složité formulovat originální myšlenky a argumenty či nabídnout na dané téma novou perspektivu. Pokusem o srovnání výpovědí jiných účastníků či blízkých spolupracovníků Kissingera při daných jednáních se autor jen částečně přiblížil možnosti přispět novými poznatky či úhlem pohledu. Pokud by autor skutečně chtěl splnit cíl, který si předsevzal v úvodu práce, musel by zpracovat ještě mnohem větší objem literatury a zejména i odborné články, které v práci cituje pouze dva. Silnou stránkou práce je stylistická úprava a jazyk, slabou stránkou je zvolený přístup k tématu, který připomíná pouhou kompilaci různých zdrojů bez hlubší vědecké reflexe.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Lze tvrdit, že Kissinger připravil „půdu“ pro prezidenta Jimmyho Cartera, který přihlížel podepsání Dohod z Camp Davidu?
- Jak vnímají Izraelci Kissingera dnes? Je vnímán tak, že v období Jomkipurské války zastával zájmy Izraele, či čistě zájmy Spojených států v kontextu studené války?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Datum: 25.8.2014

Podpis: PhDr. Jan Hornát